

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ
ШЕРХАН МҰРТАЗА АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТАРАЗ
ИННОВАЦИЯЛЫҚ ИНСТИТУТЫ

БЕКІТЕМІН
Ш.Мұртаза атындағы Халықаралық
Тараз инновациялық институт ректоры,
Э.Ғ.К.
А.Баяндин
2022 ж.

КӘСІПТІК ПРАКТИКАЛАР ЕРЕЖЕСІ

Тараз 2022 ж.

МАЗМҰНЫ

1 Қолданылу саласы	3
2 Нормативтік сілтемелер	3
3 Атаулар, анықтамалар және қысқартулар	3
4 Жалпы ережелер	3
5 Кәсіптік практика базасы ретінде ұйымды айқындау тәртібі мен бағдарламалары	5
6 Кәсіптік практиканы ұйымдастыру мен өткізуге қойылатын талаптар	6
7 Кәсіптік практиканы қорытындылауға қойылатын талаптар	9
8 Студенттердің міндеттері мен құқығы	10
9 Жауапкершілік	10
10 Қосымшалар (1-2)	11

1 ҚОЛДАНЫЛУ САЛАСЫ

1.1 Бұл ереже Шерхан Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институтында (бұдан әрі институт, ХТИИ) студенттерге кәсіптік практиканы ұйымдастыру мен өткізу қағидаларын және практика базалары ретінде ұйымдарды айқындауға қойылатын талаптарды анықтайды.

1.2 Бұл ереже институтта студенттерге кәсіптік практиканы ұйымдастыру мен өткізу қағидаларын және практика базалары ретінде ұйымдарды айқындауға қойылатын талаптарды жүзеге асыруда негізгі құжат болып табылады.

1.3 Институттың осы ережесі, студенттерге кәсіптік практиканы ұйымдастыру мен өткізу қағидаларын және практика базалары ретінде ұйымдарды айқындауға қойылатын талаптар кадрлар даярлауды жүзеге асыратын құрылымдарда міндетті түрде енгізілуі және орындалуы тиіс.

2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

2.1 Осы ережеде келесі нормативтік құжаттарға сілтемелер жасалынған:

- «Білім туралы» 27.07.2007 ж № 319-III ҚР Заңы;
- «Оқытудың кредиттік технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы» ҚР БЖҒМ 20.04.2011 ж № 152 бұйрығы (өзгерістерімен 23.09.2022 ж. № 79);
- «Тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» 30.10.2018 ж. № 595 бұйрығы (өзгерістерімен 18.11.2022 ж. №145)

3 АТАУЛАР, АНЫҚТАМАЛАР ЖӘНЕ ҚЫСҚАРТУЛАР

Бұл Ережеде пайдаланған терминдер, анықтамалар және қысқартулар тізбесі:

Институт	- Ш.Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты;
АСБ	- Академиялық саясат басқармасы;
БББ	- Білім беру бағдарламасы;

4 ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

4.1 Жалпы ережелер – Жоғары білім беру бағдарламалары бойынша

4.1.1 Институтта студенттердің кәсіптік практикасы – жоғары білікті кадрларды даярлаудың білім беру бағдарламасының міндетті компоненті болып табылады және олар кәсіпорындарда, ғылыми-зерттеу институттарында, мекемелер мен ұйымдарда өткізіледі.

4.1.2 Кәсіптік практиканың түрлері, мерзімдері, көлемі мен мазмұны БББ-мен айқындалады. БББ-ға (даярлау бағыттары мен деңгейлеріне) байланысты кәсіптік практикалардың тиісті түрлері өткізіледі. Олар оқу- танысу, оқу (арнайы, далалық), өндірістік- технологиялық, өндірістік, дипломалды болып бөлінеді.

4.1.2.1 Практиканың ұзақтығы 30 сағатқа тең апта ішінде (6 күндік жұмыс аптасында күніне 7 сағат) практикадағы студенттің нормативтік жұмыс уақытына қарай аптамен анықталады.

4.1.2.2 Оқу-танысу және оқу (арнайы, далалық) практикасы білім берудің барлық бағдарламалары мен бағыттары шеңберінде өткізіледі. Оқу-танысу және оқу (арнайы, далалық) практикасының мақсаты – студенттерді практика базасы қызметінің

- бағыттарымен, болашақ кәсіби қызметінің функцияларымен таныстыру, кәсіби мәселелерді шешу саласындағы бакалаврлардың құзыреттілігін қалыптастыру.
- 4.1.2.3 Бірінші курстың оқу практикасы оқу зертханаларда, полигондарда, тәжірибелік шаруашылықтарда және институт пен оның басқа оқу-қосалқы бөлімдерінде, сондай-ақ мектептерде, кәсіпорындарда, ғылыми-зерттеу институттарында, ұйымдар мен мекемелерде ұйымдастырылады.
- 4.1.2.4 Өндірістік және өндірістік-педагогикалық практикалар БББ-ның студенттері үшін теориялық оқыту толық аяқталғаннан кейін ұйымдастырылады.
- Өндірістік практиканың мақсаты – БББ-на сәйкес кәсіптік практика қалыптастыру, сонымен қатар бітіруші курста студенттер диплом жұмысының тақырыбы бойынша материалдарын жинақтайды.
- 4.1.2.5 Бітіруші курстарда өндірістік-технологиялық, өндірістік және дипломалды практикалар негізгі оқу үдерісінен тыс уақытта ұйымдастырылады.
- 4.1.2.6 Дипломалды практикасы бітіруші курстарда теориялық оқыту толық аяқталғаннан кейін ұйымдастырылады. Дипломалды практика бойынша басшылықты әдеттегідей дипломдық жұмыстың (жобаның) ғылыми жетекшісі жүзеге асырады.
- 4.1.3 Студенттердің кәсіптік практикасын ұйымдастыру 4 кезеңнен тұрады: дайындық, таныстыру, қалыптастыру және қорытындылау. Олардың әрқайсысы студенттің кәсіптік шеберлігін қалыптастырудағы кәсіби қызметтің практикалық дайындығының ерекше тапсырмаларын жүзеге асырады.
- 4.1.4 Дайындық кезеңі – практиканы өткізу бойынша кешенді жұмыс оқу бағдарламасы мен әдістемелік нұсқауларды даярлау және бекіту, практика өткізу үшін базалық келісім-шарттар жасасу, практика базаларын анықтау және олар бойынша студенттерді бөлу, бұйрық дайындау үшін ұсыныстарды даярлау бекіту конференцияларын өткізу.
- 4.1.5 Таныстыру кезең – практика базасымен және оның құрылымымен, практиканы жүзеге асыру үшін қажетті әкімшілік және нормативтік құжаттармен, ішкі тәртіп ережелері мен негізгі әдістерімен, мекеменің жұмыс бағыттары және принциптерімен, еңбекті қорғау, техника қауіпсіздігі және кәсіптік санитария ережелерімен студенттерді таныстыру болып табылады.
- 4.1.6 Қалыптастырушы кезең – кәсіптік функциялардың бекітілген бағдарламаларын тікелей жүзеге асыру. Практикалық және зерттеу тапсырмалары жүйесін орындау, есеп беру құжаттарын жүргізу, кәсіптік шеберлік пен дағдыларды қалыптастыру, теориялық білімдерін практикалық жұмыстарда бекіту.
- 4.1.7 Қорытындылау кезеңі – практикалық қызметтің нәтижелерін рәсімдеу: есеп жазу, күнделіктерді және практиканттардың есеп беру құжаттарының басқа түрлерін бекіту, институт және (немесе) практика базасы бойынша практика жетекшісінің студенттің практикалық қызметін балмен бағалаған пікірі, кафедра меңгерушісінің Өкімімен тағайындалған комиссияның алдында есеп қорғау, практика бағдарламасының орындалуы сарапталған қорытынды конференция өткізу.
- 4.1.8 Студентті кәсіптік практиканың барлық түрлеріне жіберу өту мерзімдерін, практиканың базасы мен жетекшісін көрсете отырып, институт ректорының бұйрығымен рәсімделеді.
- 4.1.9 Студенттердің кәсіптік практикасы институттағы оқу барысында алған білімдерін бекітуге, алдыңғы қатарлы тәжірибені меңгеруге бағытталады. Практикада білім алу үдерісінде студенттер кәсіптік және ұйымдастырушылық тәжірибені меңгеруге міндетті.
- 4.1.10 Практика оқу пәніне тең баламалы білім беру үдерісінің негізгі элементтерінің бірі болып саналады және студенттің оқу траекториясына енеді.
- 4.1.11 Кәсіптік практика кезінде студенттің стипендия алу құқығы сақталады.
- 4.1.12 Ерекше білім берудегі кәсіптік практиканы ұйымдастыруда психологиялық-педагогикалық қолдау бұл әрбір студенттің мүмкіндігі мен қажетіне қарай әлеуметтік-

психологиялық және педагогикалық жағдай жасалады.

4.1.13 Тиісті мемлекеттік органдар шектеу іс-шараларын жүзеге асырған, төтенше жағдай енгізілген, әлеуметтік, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар туындаған жағдайларда кәсіптік практиканың түрлері бойынша қашықтықтан білім беру технологиясы негізінде онлайн режимінде ұйымдастырылады.

5 КӘСІПТІК ПРАКТИКА БАЗАСЫ РЕТІНДЕ ҰЙЫМДАРДЫ АЙҚЫНДАУ ТӘРТІБІМЕН БАҒДАРЛАМАЛАРЫ

5.1 Кәсіптік практика базасы ретінде ұйымды айқындау тәртібі мен бағдарламалары - Жоғары білім беру бағдарламалары бойынша

5.1.1 Студенттердің кәсіптік практикасын өткізу үшін база ретінде кәсіптік практикаға жетекшілік ету үшін білікті кадрлары мен материалдық-техникалық базасы бар ұйымдар айқындалады.

5.1.2 Кәсіптік практиканың базасы ретінде айқындалған ұйыммен кәсіптік практиканың түрін көрсете отырып, «Білім туралы» Заңның 5-бабының 24- тармақшасына сәйкес студенттердің кәсіптік практикасын өткізуге арналған шарттың үлгілік нысаны негізінде жасалған кәсіптік практиканы өткізу туралы шарт жасалады.

Практикалардың барлық түрлерін ұйымдастыру және өткізу мақсатында ХТИИ, студенттер және практика базалары арасында студенттің бүкіл оқу мерзіміне үшжакты шарт жасалады. Үлгі шарттың нысаны Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 28 сәуірдегі № 93 бұйрығымен бекітілген. Шарттарда институттың, практика базасы болып табылатын ұйымдардың және студенттердің міндеттері айқындалады. ХТИИ студенттерінің кәсіптік практика базаларымен шарт практика басталғанға дейін **бір айдан** кешіктірілмей жасалады.

5.1.3 Шартта институттың, кәсіптік практиканың базасы болып табылатын кәсіпорынның (мекеменің, ұйымның) және студенттердің міндеттері мен жауапкершілігі айқындалады.

5.1.4 Кәсіптік практикадан өтуге жіберілген кезде студентке кәсіптік практиканың әдістемелік нұсқауы, бекітілген нысандар бойынша практикадан өту туралы күнделік-есеп беріледі. Кәсіптік практиканың түрлері бойынша студенттерге институттан және практика базасынан –кәсіпорын (мекемеден, ұйымнан) жетекшілер тағайындалады.

5.1.5 Кәсіптік практиканың түрлері бойынша студенттерге институттан және практика базасынан – кәсіпорыннан (мекемеден, ұйымнан) жетекшілер тағайындалады.

5.1.6 Практика жетекшілерінің қызметтерін, міндеттері мен жауапкершілігін институт және практика базасы – кәсіпорын (мекеме, ұйым) келісім бойынша дербес айқындайды.

5.1.7 Мекемеде өндірістік қажеттілік болған жағдайда практикант-студент белгілі бір лауазымға оларға еңбек ақысын төлей отырып, уақытша жұмысқа қабылдана алады.

5.1.8 Кәсіптік практиканың базасы болып табылатын ұйым кәсіптік практиканың бағдарламасына сәйкес оны өту үшін студенттерге орын береді және студенттердің жұмыс орнында қауіпсіздігін қамтамасыз етеді.

5.1.9 Практика базасы болған ұйым студенттермен кәсіптік практиканы өту кезінде болатын қайғылы оқиғаларға Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес толық жауапты болады.

5.1.10 Кәсіптік практика бағдарламасын БББ-ның саласы мен түріне сәйкес практика базалары ретінде айқындалған кәсіпорындармен (мекемелермен, ұйымдармен) келісе отырып, БББ-на жауапты кафедрадан кәсіптік практика жетекшісі әзірлейді.

5.1.11 Кәсіптік практиканың бағдарламасы өз мазмұны бойынша БББ-ның бейінін, практика түрінің ерекшелігін, кәсіби стандарттардың және БББ-ның талаптарын, құзыреттерін, оқыту нәтижелерін және практика нысанының сипатын көрсетеді.

Кәсіптік практиканың бағдарламасы мерзімді жаңартылады және ғылым мен техниканың

заманауи жетістіктерін, практика базасында қолданылатын инновациялық технологияларды (бар болған жағдайда) қамтып көрсетеді. Кәсіптік практиканың бағдарламасын жаңарту және қайта бекіту институттағы ғылыми кеңесте бекітіледі.

5.1.12 Практика бағдарламасында студенттің кәсіптік практиканы ойдағыдай өтуіне қажетті пререквизиттер, яғни базалық теориялық курстардың тізімі көрсетіледі.

5.1.13 Әрбір студент кәсіптік практикаға арналған бағдарлама, әдістемелік нұсқауымен және күнделікпен қамтамасыз етілуі тиіс.

Практика бағдарламасы мыналарды қамтуы қажет:

- студенттердің жеке тапсырмаларын орындау мерзімдері мен мазмұны, практиканың ұзақтығы мен негізгі бағыты;

- студенттердің кәсіпорындардың, мекемелер мен ұйымдардың тиімді ұсыныс жасау және өнертапқыштық жұмыстарына, практика орнындағы инновациялық үдерістерге қатысуы;

- экскурсиялардың жобаланған мазмұны мен өткізу мерзімдері;

- студентке кәсіптік практика нәтижесін қорытындылау мен практика есебін дайындау үлгісі;

- практика есебін қорғау мен оны бағалау тәртібінде (критерийлері) БББ-да жоспарланған игерілетін оқыту нәтижелері қамтылады.

5.1.14 Кәсіптік практиканы өткізуге база ретінде айқындалған ұйымдарға баратын студенттер саны практикаға жетекшілік ету үшін білікті кадрлары мен материалдық-техникалық базасына сәйкестігімен анықталады.

6 КӘСІПТІК ПРАКТИКАНЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ МЕН ӨТКІЗУГЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

6.1 **Оқу (танысу)** практикасы болашақ кәсіптік қызметінің нысаны болып табылатын ұйымда танысу экскурсияларын қамти отырып жоғары оқу орындарында өткізіледі. Оқу практикасы аяқталғаннан соң студенттерге олардың практика кезінде жұмысы бойынша ағымдағы бақылаудың негізінде баға қойылады.

6.1.1 Оқу практикасы БББ бойынша кадрлар даярлауды жүзеге асыратын арнайы кафедраға бекітіледі.

6.1.2 Оқу практикасының бағдарламасы БББ-ның талаптарына сәйкес әзірленеді.

6.1.3 БББ-ның ерекшелігіне байланысты оқу практикасы кезінде практиканың плэнарлық, экскурсиялық және тағы басқа түрлерін ұйымдастыруға болады. Бұл практика түрлерінің мақсаты студенттерде кәсіби міндеттерді дамытуды толықтыратын және тиісті құзыреттерін қалыптастыру болып табылады. Кәсіптік практиканың бағдарламаларын БББ бойынша кадрларды даярлаушы кафедралар әзірлейді.

6.1.5 Кәсіптік практикаға теориялық және базалық пәндерді толығымен меңгерген студенттер жіберіледі.

6.1.5 Студентті кәсіптік практикаға жіберу туралы ұсынысты практика жетекшісі және кафедра меңгерушісі келісім-шарттар мен студенттердің практикадан өтуге рұқсат етілген мекемелер бойынша анықтайды.

6.1.6 Студенттер практикадан өту барысында институтта таңдаған БББ-ның саласына байланысты нақты кәсіпорынның, ғылыми-зерттеу мекемелерінің, ұйымдардың нақты жағдайымен танысады:

6.2 **Оқу практикасы** барлық бакалавриат даярлау бағытының 1,2 курс студенттері үшін өткізіледі. Оқу практикасының мақсаты – студенттерді практика базасы қызметінің бағыттарымен, болашақ кәсіби қызметінің функцияларымен таныстыру.

Оқу практикасының негізгі міндеттері:

6.2.3 білім беру бағдарламаларымен танысу;

- 6.2.4 болашақ кәсіптің объектісі болып табылатын ұйымның ұйымдық-құқықтық нысанымен, құрылымымен, басқару жүйесімен және т.б. жалпы танысу;
- 6.2.5 болашақ кәсіптік қызметінің түрлерін, функцияларын және міндеттерін зерделеу;
- 6.2.6 іскерлік хат алмасуды зерделеу және іс қағаздарын жүргізу;
- 6.2.7 еңбек ұжымында жұмыс жасау дағдыларын игеру болып табылады.

6.3 Өндірістік технологиялық практикасы

- 6.3.3 өндірісті ұйымдастыру мен басқару, оның экономикасы, өнім сапасын бақылау және стандарттау, еңбек өнімділігі мен тиімділігін көтеру резервтерін айқындау шаралары;
- 6.3.4 жабдықтар, аппаратуралар, есептеу техникасы, бақылау-өлшеу аспаптары мен құрал-саймандары, өндірістік үдерістерді автоматтандыру;
- 6.3.3 прокуратураның, мәдениет мекемелерінің және т.б. жұмысы;
- 6.3.4 инженерлердің, мұғалімдердің, зангерлердің, экономистердің және т.б. озат тәжірибелері;
- 6.3.5 еңбек қорғау мен гигиена, физиология, психология, экология салаларында жүргізілетін зерттеулердің нәтижелері;
- 6.3.6 ғылыми-зерттеу, жобалау-құрастыру, тиімді ұсыныс жасау және өнертапқыштық жұмыстарды ұйымдастыру;
- 6.3.7 еңбек қауіпсіздігі мен еңбек мәдениеті жағдайларын жасау және қамтамасыз ету.

6.4 Өндірістік практикасының мақсаты кәсіби құзыретін бекіту, кәсіби қызметінің практикалық дағдылары мен тәжірибені игеру болып табылады.

- 6.4.1 Өндірістік практиканың негізгі міндеттері:
- 6.4.2 БББ бойынша кәсіптік қызметінің түрлерін, олардың функциялары мен міндеттерін оқып зерттеу;
- 6.4.3 теориялық білімдерді бекіту және бұл негізінде кәсіби машықтарды, дағдылар мен құзыреттерді қалыптастыру;
- 6.4.4 инновациялық технологияларды, еңбек пен өндірістің озық әдістерді меңгеру;
- 6.4.5 ұйымдастырушылық және кәсіптік тәжірибені игеру;
- 6.8.5 командалық жұмыстың, басқарудың корпоративтік қағидалары құзыретінің дағдыларын игеру;
- 6.8.6 өз бетінше өз қызметті жоспарлау, әріптестермен пайдалы байланыстарды орнату, рольдік кәсіби ұстанымын айқындау, жауапкершілік сезімін қалыптастыру машықтарды меңгеру болып табылады.
- 6.10 Өндірістік практика барлық БББ студенттер үшін жүргізіледі және студенттердің оқуды аяқталуына дейін 3 курстан бастап ұйымдастырылады.
- 6.11 Өндірістік практика оның мазмұнына байланысты арнайы кафедраның немесе нәтижесінде аталған өндірістік практика түрінің объектілері болып табылатын теориялық оқытуды жүргізетін кафедраға бекітіледі.
- 6.12 «Техникалық ғылымдар және технологиялар», «Ауылшаруашылық ғылымдары», «Қызмет көрсету» және «Ветеринария» БББ топтары бойынша студенттердің кәсіптік практикасы дуальды білім беру жүйесінің қағидаларын есепке алады.
- 6.13 Өндірістік практиканың бағдарламасы БББ-ның талаптарына сәйкес әзірленеді және студенттерде кәсіби мағыналы машықтарды өндіруге және кәсіби стандарттарының талаптарына сәйкес арнайы құзыреттерді қалыптастыруға бағытталған.

6.5 Дипломалды практика

- 6.5.1 Дипломдық жұмысты (жобаны) дайындау және жазу үшін БББ диплом алдындағы практика көзделеді.
- 6.5.2 Дипломалды практика жеке оқу жоспарына сәйкес дипломдық жұмысты (жобаны) орындайтын барлық БББ студенттері үшін бітіру курсына ұйымдастырылады және өткізіледі.
- 6.5.3 Дипломалды практика тиісті БББ бойынша дайындықты жүзеге асыратын арнайы

кафедраға бекітіледі.

6.5.4 Дипломалды практикаға ғылыми жетекшілікті дипломдық жұмыстың (жобаның) ғылыми жетекшісі жүзеге асырады.

6.5.5 Дипломалды практиканың ұзақтығы дипломдық жұмысты (жобаны) жазуға бөлінген кредиттер (4 кредит) санымен айқындалады.

6.5.6 Дипломалды практиканың мазмұны дипломдық жұмыстың (жобаның) тақырыбымен айқындалады.

6.5.7 дипломалды практика кезеңінде студент тиісті практика базасының кәсіби қызметі бойынша нақты материалдарды, дипломдық жұмыс (жоба) тақырыбы бойынша практикалық материалдарды жинауды жүзеге асырады.

6.5.8 студенттерде дипломалды практикадан өту нәтижесінде мыналар қалыптасады:

Жалпы мәдени және жалпы кәсіби құзыреттер:

- өзін-өзі ұйымдастыру және өзін-өзі тәрбиелеу қабілеті;
- әр түрлі көздерден және дерекқорлардан ақпаратты іздеу, сақтау, өңдеу және талдау, ақпараттық, компьютерлік және желілік технологияларды қолдана отырып, оны қажетті форматта ұсыну мүмкіндігі;
- ойлау мәдениетін, ақпаратты жалпылау, талдау, қабылдау, мақсат қою және оған жету жолдарын таңдау қабілеттерін меңгеру;
- әлеуметтік және кәсіби міндеттерді шешуде әлеуметтік, гуманитарлық және экономикалық ғылымдардың негізгі ережелері мен әдістерін қолдану.

Кәсіби құзыреттер:

- берілген әдістеме бойынша зерттеулер жүргізу және эксперименттер нәтижелерін талдау қабілеті;
- заманауи ақпараттық технологияларды меңгеру, іскерлік саланың қолданбалы бағдарламаларын пайдалана отырып, ақпаратты басқару қабілеті, өзінің пәндік саласында желілік компьютерлік технологияларды және деректер базасын пайдалану;
- бағдарламалар мен іс-шараларды жоспарлау және талдау қабілеті.

6.5.9 Қашықтықтан оқыту нысанының студенттері өз қалауы бойынша практика базасын таңдайды. Дайындық бағыты бойынша кәсіпорындар, мекемелерде жұмыс істейтін және кемінде бір жыл БББ бойынша өтілі бар студенттердің практикасы жұмыс орнынан берілген құжаттама негізінде есептеледі.

6.6. Практикаға жетекшілік жасау

Кәсіптік практиканы ұйымдастыруға және өткізуге декандар, кафедра меңгерушелері, практика жетекшілері жауапты болады. БББ студенттерінің практикасына оқу-әдістемелік жетекшілікті, оқу жоспарларын, практика бағдарламаларын орындалуы мен оны жоғары деңгейде өткізуді ХТИИ тиісті (шығарушы) кафедралары жүзеге асырады.

6.6.1 Институттың практика жетекшісі:

- БББ-на, оқу жұмыс жоспарына, бағдарламаға және әдістемелік нұсқауларға сәйкес студенттердің практикадан өтуін қамтамасыз етеді;
- практиканы өткізудің жалпыинституттық бұйрық жобасын жасайды, институт бойынша практиканың нәтижелерін нақты жоспарлау мен есепке алуды қамтамасыз етеді;
- даярлық бағытына сәйкес кәсіптік практика түрлерін өткізуге дайындық жұмыстарын жүзеге асырады (практика базаларымен шарттар жасасу немесе жаңарту, олармен бағдарламаларды келісу, институт тарапынан бұйрық жобаларын шығару және т. б.);
- студенттердің кәсіптік практикасының түрлерін дайындау бағытына сәйкес ұйымдастыру мен өткізуге, оның мерзімі мен мазмұнының сақталуына жалпы бақылауды жүзеге асырады, студенттердің практикасын басқаруға қатысатын практика базаларының қызметкерлеріне ақы төлеу жөніндегі құжаттаманы бақылайды;
- кәсіптік практиканың тиісті түрлері бойынша анықтамалық және қорытынды конференцияларды дайындауды және өткізуді ұйымдастырады, оларға қатысады;

- дайындық бағытына сәйкес келетін кәсіптік практика түрлерінде жетекші болып табылатын институт оқытушылары, педагогика, психология кафедрасы және басқа кафедралар жетекшілерінің қызметін үйлестіреді және бақылауды жүзеге асырады;
- бір апта ішінде практика аяқталғаннан кейін барлық курстарда кәсіптік практиканың тиісті түрлерінің қорытындылары бойынша жалпыинституттық есеп жасайды.

6.6.2 ХТИИ кафедралары:

- 6.6.2.1 практика базасы болып бекітілген кәсіпорындармен, мекемелермен, ұйымдармен алдағы күнтізбелік немесе оқу жылға (жылдарға) келісім-шарт жасайды және кәсіптік практиканың бағдарламасы мен әдістемелік нұсқау дайындайды;
- 6.6.2.2 практика жетекшісі ретінде БББ-ның ерекшелігін және база қызметін жақсы білетін тәжірибелі профессорлар, доценттер, оқытушылар тағайындалады;
- 6.6.2.3 жетекшілер практика өтетін кәсіпорындарды, мекемелерді, ұйымдарды, сондай-ақ практикадан өтуші студенттерді бағдарламамен қамтамасыз етеді;
- 6.6.2.4 студенттердің практикасын ұйымдастыру мен өткізу, оның мерзімі мен мазмұнын сақтауға бақылауды жүзеге асырады;
- 6.6.2.5 практикаға жіберілетін студенттердің оқу жылындағы дәрігерлік тексеру құжаты жарамды болып табылады.

6.6.3 Кафедрадан тағайындалған жетекші:

- 6.6.1 практика басталмас бұрын студенттердің қажетті дайындықтарын ұйымдастырады;
- 6.6.2 студенттерге оқу жоспары мен бағдарламасына сәйкес консультациялар өткізеді;
- 6.6.3 кәсіпорындардың, мекемелердің, ұйымдардың студенттерге еңбек және тұрмыс жағдайларын қамтамасыз етуіне, оларға еңбекті қорғау мен техника қауіпсіздігі бойынша міндетті нұсқау беруіне, ішкі еңбек тәртіп ережелерін орындауына бақылауды жүзеге асырады;
- 6.6.4 студенттердің кәсіптік практика есептерін тексеріп, қорғауға дайындығын жетілдіруге байланысты ұсыныстар және ескертулер, практиканың өтуі мен қорытындысы бойынша жазбаша есеп береді;
- 6.6.5 практика бойынша есеп қабылдау комиссиясының жұмысына және студенттердің өндірістік кәсіптік практика бойынша ұйымдастыру, жабылу мен қорытынды есеп беру конференцияларын ұйымдастырып, дайындауға қатысады.

6.8 Кәсіпорынан тағайындалған жетекшілер :

- 6.8.1 студенттердің практикасын келісім-шарт негізінде ұйымдастырып өткізеді;
- 6.8.2 студенттерге бағдарламаға сәйкес практика өтетін орындар бөледі;
- 6.8.3 студенттердің БББ-на сәйкес практика өту кезеңінде құқық, технология, өндіріс экономикасы және ұйымдастыру мен басқару, еңбекті ғылыми ұйымдастыру, ғылыми-зерттеу, жобалау-құрастыру жұмыстарын ұйымдастыру және басқа салалар бойынша білім алуға қажетті жағдайлар жасайды;
- 6.8.4 студенттерге қолда бар әдебиеттерді, техникалық және басқа құжаттарды, сондай-ақ қажетті жағдайда көбейту техникасын қолдану (егер бұл келісім шартта қарастырылса) мүмкіндігі беріледі;
- 6.8.5 дипломдық жұмыстарға (жобаларға) материал іріктеуге көмектеседі;
- 6.8.6 еңбекті қорғау мен техника қауіпсіздігіне байланысты міндетті нұсқаулар жүргізеді: кіріспе нұсқау және жұмыс орнында белгіленген құжаттарды толтыру арқылы жүргізілетін нұсқау, қажетті жағдайда жұмыстың қауіпсіздігіне байланысты оқу жүргізеді;
- 6.8.7 студенттердің осы кәсіпорында, мекемеде, ұйымда, белгіленген ішкі еңбек тәртіп ережелерін сақтауын қамтамасыз етеді;
- 6.8.8 өндірістік қажеттілікке байланысты неғұрлым дайындығы жақсы студент-практиканттарды цех уақытша жұмысқа алады.
- 6.8.9 Кәсіпорын тарапынан тағайындалған жетекші студенттердің бекітілген жұмыс жоспар-кестелеріне сәйкес күнделіктерін жүргізуін қадағалайды, тапсырмаларды

орындағаны туралы қол қойып растайды, студенттердің есебін дайындауын бақылайды, оларға жеке тапсырмалар мен бағдарламаның орындалуы туралы күнделігіне деректері бар кәсіптік практика қорытынды береді.

6.8.10 Кәсіптік практиканы ұйымдастырудың нәтижесі БББ-на сәйкес кадрларды даярлау бағыты бойынша бітіру жылы ішінде түлектердің кемінде 50%-ын жұмысқа орналастыруды қамтамасыз ету болып табылады.

7 КӘСІПТІК ПРАКТИКА БАРЫСЫН ҚОРЫТЫНДЫЛАУҒА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

7.1 Кәсіптік практиканы қорытынды бақылау түрі негізгі оқу жоспарда және жұмыс оқу жоспарына сәйкес есеп-дифференциалдық сынақ түрінде қабылданады. Кәсіптік практикасының есебінде студенттердің орындаған нақты жұмыстары туралы мәліметтер мен ұйым туралы, оның қызметі, еңбек қорғау мәселелері туралы баяндау, ұсыныстар мен қорытындылар жазылуы керек. Есеп беру үшін студентке практика соңында уақыт беріледі және бағдарламада көрсетіледі.

7.2 Кәсіптік практикадан өткен студенттері кәсіптік практиканың әр түрінің қорытындылары бойынша тиісті кафедраға практика жетекшісі тексеретін және кафедра меңгерушісінің Өкімімен құрылған комиссияның алдында қорғалатын есепті ұсынады.

7.3 Комиссия құрамына практиканы жүргізетін практикаға жауапты тұлға оқытушылар, кафедра меңгерушісі, жетекшілерінен құрылады.

Есепті қорғау нәтижелері институттың белгіленген балдық–рейтингтік әріптік жүйесі бойынша сараланған (дифференциалды) сынақпен бағаланады.

Практика бойынша бір жетекшіні тағайындау кезінде (әдетте оқу, оқу-танысу, далалық және т.б.) баға көрсетілген білімге ұсынылған есепті қорғау қорытындылары бойынша қойылады.

Практика бойынша екі жетекшіні тағайындау кезінде практика базасынан жетекшісінің үлес салмағы қорытынды бағалауда практика бағдарламасында көрсетілген мөлшерде, студенттің практика есебін қорғау нәтижелерінде ескеріле отырып қорытынды баға қойылады.

7.4 Кәсіптік практиканың қорытындысы кафедрада талқыланады.

7.5 Кәсіптік практика бағдарламасын орындамаған, жұмысы туралы теріс пікір немесе есебін қорғағанда «қанағаттанарлықсыз» баға алған студент практикадан қайта өтеді.

Қайта өту тәртібі институтта қабылданған ереже бойынша жүзеге асады және практиканың есебі қорғау кезінде алған бағалық, балдық, рейтингтік жүйемен қайта бағаланады.

7.6 Дәлелді себеппен практикаға келмеген жағдайда студент практиканы келесі академиялық кезеңде ақысыз өтеді және тапсырады.

7.7 Дәлелді себептерсіз практикаға келмеген немесе келесі академиялық семестрге немесе курсқа ауысу үшін қажетті практика бойынша балл жинамаған, яғни қорытынды бақылау бойынша қанағаттанарлықсыз баға алған студент қосымша (жазғы) семестр немесе келесі академиялық кезең ішінде ақылы негізде практикадан өтуге және оны тапсыруға құқылы.

7.8 Студенттердің кәсіптік практика бойынша дайындаған және қорғалған есептерінен үлгі үшін «өте жақсы», «жақсы» бағаланған есептері кафедрада 1 жыл сақталады, одан басқа кәсіптік практикалардың есептері оқу жылының соңында акт түзу арқылы жойылады.

8 СТУДЕНТТЕРДІҢ МІНДЕТТЕРІ МЕН ҚҰҚЫҒЫ

8.1 Студенттердің міндеттері:

8.1.1 кәсіптік практика бағдарламасында қарастырылған тапсырмаларды толығымен орындау, практика күнделігін жүргізу;

8.1.2 кәсіпорында, ғылыми-зерттеу ұйымында, мекемеде, ұйымда, мектепте қалыптасқан ішкі тәртіп ережелеріне бағыну;

8.1.3 тиімді ұсыныс жасау, өнертапқыштық, операция жасау жұмыстарына тиісті кафедралардың тапсырмаларымен қатысу;

8.1.4 барлық тапсырмалардың орындалғаны жайында кәсіпорын жағынан тағайындалған жетекшісі қол қойған күнделігін және жазбаша есебін институт тарапынан тағайындалған жетекшісіне ұсыну.

8.2 Студенттің құқығы:

8.2.1 кәсіптік практика бағдарламасында қарастырылмаған жұмыстарға қатыспауға;

8.2.2 бос жұмыс орны болған жағдайда білім беру бағдарламасы саласына сай ақы төленетін жұмысқа қабылдануға құқығы бар.

9 ЖАУАПКЕРШІЛІК

9.1 Кәсіптік практиканы өткізу мен ұйымдастыруға келісім-шарттарда көрсетілген тараптар жауап береді.

9.2 Кәсіптік практикадан өтіп жатқан студенттер жазымға ұшыраған жағдайда келісім-шартта көрсетілген тараптар жауап береді.

9.3 Кәсіптік практикадан отпеген немесе бағдарламаны орындамаған студент үшін негізсіз бұрмаланған ақпарат берілген жағдайда практика жетекшісі мен кафедра меңгерушісі және кәсіптік практикада (бакалавриатта) жалпы білім беру ұйымының басшылары да жауапты болып табылады.

Институттың Ғылыми кеңесінде (23.11.2022 ж. № 4 хаттама) қарастырылды және бекітілген.